

PINTURES RUPESTRES A CAPÇANES (PRIORAT)

Representa una matança humana perpetrada entre el 8000 i el 6000 aC, un fet que podria indicar un sacrifici ritual o bé un homicidi massiu d'enemics. Apareixen 27 dibuixos, entre els quals hi ha 22 figures humanes en posicions molt variades, però sempre amb una clara actitud d'abatiment i derrota. Aquest espectacular mural és un dels descobriments més importants de pintura prehistòrica naturalista postpaleolítica a Catalunya i un document únic per a la investigació, des d'una perspectiva antropològica, social i etnogràfica. L'escena forma part de la troballa de pintures rupestres més gran dels últims 35 anys. S'ha localitzat a Capçanes, al Priorat, al costat d'una vintena de conjunts pictòrics més.

Els deu primers conjunts de pintures rupestres de Capçanes es van localitzar en abrics rocosos (protegits per una cornisa natural) el 2006 i es van documentar el 2008, però fins ara no han estat llestes per a ésser presentades en societat. Es tracta de tota una raresa de l'art rupestre llevantí.

Mural de la matança

El Servei d'Arqueologia de la Generalitat va encarregar als prehistoriadors Ramon Viñas i Elisa Sarrià l'estudi i la documentació de les pintures. Després es va encarregar el projecte per protegir i conservar els jaciments. La protecció passa per controlar l'accés lliure als abrics i després instal·lar-hi plafons perquè la gent entengui perquè la zona està tancada, i sàpiga el que s'hi pot veure.

L'objectiu és garantir-ne la conservació. No en va, segons apunten en el seu informe Viñas i Sarrià, el 50% d'aquestes pintures s'ha perdut per la fragilitat de la roca, que es va laminant. Tant és així, que l'any passat va començar una campanya de consolidació dels abrics més malmesos que continuarà aquest any.

Fins ara els especialistes han fixat, per exemple, una de les pintures més espectaculars, la d'un toro de 54 centímetres, un dels més grans localitzats fins ara a Catalunya. També s'ha dut a terme una actuació d'urgència en un altre mural de vuitanta centímetres d'ample i un metre d'alçada que representa una escena de caça, amb un conjunt de figures humanes i un cérvol.

Una altra de les singularitats que s'han descobert i que atorguen un pes específic a la zona de Capçanes, són tres gravats que representen cérvols. Estan situats al sostre d'un dels abrics de Parellada, a aproximadament 1'80 m. de terra. Per la seva concepció estilística i tècnica encaixen entre les formes paleolítiques llevantines i podrien constituir un vincle amb l'origen de l'art llevantí.

Aquesta troballa ha estat una sorpresa perquè fa replantejar la investigació, són els tres primers gravats d'aquesta tipologia que es troben a l'aire lliure i poden ser molt antics, del principi de l'art rupestre.

Detalls del gran mural de la matança després de la seva neteja

El Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, va contractar, també, els serveis de l'andorrà Eudald Guillaumet, una referència internacional en la restauració de pintures rupestres. Eudald Guillaumet està entusiasmada, l'escena que té al davant el fascina, mai havia vist una cosa semblant. L'escena és d'una violència extrema, afirma: "l'artista de fa milers d'anys es va esforçar a pintar amb detall l'impacte de les fletxes en els cossos, i els ferits i moribunds expressen patiment, duent-se les mans al cap i amb els cossos desconjuntats, caiguts, jacentes amb postures impossibles. És talment com si els arquers perpetressin l'escena d'un homicidi massiu".

